

Uvod v delo

Interpretativno vodenje –
oblikovanje programa za poti

Tina Trampuš,
Bohinj, 27. maj 2010

ZRSVN

Interpretacija

- Orodja interpretacije
 - **vodenje**, živa interpretacije, pripovedovanje zgodb
 - drugo: zloženske, table, razstave...
- Vodnik = interpretator.
- Program vodenja.

ZRSVN

Načrtovanje interpretacije

Interpretation planning:

- **KOMU, ZA KOGA (WHO for?)** - PUBLIKA (audience)
- **KAJ? (WHAT?)** - TEMA (theme)
- **ZAKAJ? (WHY?)** - CILJI (goals)
- **KAKO? (HOW?)** - ORODJE (media) = **VODENJE**
- **KDO? (WHO?)** - **VODNIK (GUIDE)** =interpretator

ZRSVN

Publika – ciljna skupina

- Komu pripovedujemo? - Poznati svojo publiko!
- Kaj jih zanima? - odgovarjamo na vprašanja, ki jih ONI postavljajo.
- Upoštevamo dojemanje ljudi.
- Predhodno znanje ali poznavanje Bohinja.
- Doživljanje / spoznavanje / zabava.

ZRSVN

Tema

- Osnovna ideja, zgodba, ki jo pripoveduje vodnik.
- Povzetek v enem stavku.
- Je sporočilo, ki ga bo obiskovalec odnesel domov – želimo, da si ga zapomni.
- Rdeča nit, ki povezuje vse, o čemer govori vodnik.
- Navezava na celoto.
(Glavna tema v Bohinju = VSE TEČE !)

ZRSVN

Teme – primeri:

- Puč v Borštu ima v vsakem letnem času drugačen obraz.
- Škocjanski zatok je zelena oaza Kopra, s katero upravlja DOPPS.
- Izgradnja železnice je močno spremenila življenje v Bohinju.
- Sol v Sečoveljskih solinah že 700 let pridobivamo na isti način, kar omogoča ohranjanje dediščine.

ZRSVN

Teme – ideje za Bohinj:

- Bohinjci so naravne danosti od nekdanj izkoriščali s spoštovanjem, kar ponazarjajo 3 primeri.
- Bohinj je občutljivo naravno okolje, na katerega najbolj vplivajo 3 dejavnosti.
- Ohranjena narava in kulturna dediščina Bohinja zagotavljata kakovostno življenje domačinov.
- Ohranjanje narave in dediščine je močno povezano z življenjem domačinov.
- Bohinj je naravni biser od katerega imamo dosti koristi.
- Festival alpskega cvetja koristi Bohinju na 3 načine.
- V Bohinju ima dež ta mlade. – V Bohinju pogosto dežuje, kar v tem prostoru pomeni 5 stvari.
- V Bohinju raste mnogo zdravilnih rastlin, znanje o zeliščarstvu pa se je med domačini še ohranilo / znanje o zeliščarstvu pa domačini skrbno čuvajo.

ZRSVN

CILJI

- Kaj je namen interpretacije?
 - Cilje postavimo tako, da **ilustrirajo izbrano temo (cilji so podteme)**
 - Če si dobro postavimo cilje, bomo pri izvajanju interpretacije uspešnejši.
1. (LEARN) **Učni, vzgojni cilji** – Kaj želimo, da se obiskovalec nauči?
 2. (FEEL) **Čustveni cilji** – Kaj želimo, da obiskovalec občuti?
 3. (DO) **Vedenjski cilji** – Kaj želimo, da obiskovalec naredi?

Na koncu merimo učinke!
(preverimo ali smo z vodenjem kaj dosegli)

RELATE – REVEAL - PROVOKE

ZRSVN

Cilji

- Cilje postavimo tako, da so merljivi.
- Primeri - Ob koncu obiska bo večina obiskovalcev:
 - Znala naštetiti tri koristi, ki jih imamo od tega, da je Bohinj naravni biser.
 - Razumela, da ne smejo nabirati alpskega cvetja.
 - Občutila kako velik pomen ima ohranjanje dediščine za domačine.
 - Si želela ogledati razstavo o biotski raznovrstnosti v kulturnem domu.
 - Se želela aktivno vključiti v pripravo festivala alpskega cvetja naslednje leto.

ZRSVN

Gradivo - izhodišča

- Botanični opisi poti
- Drugi opisi: Naravne vrednote, o jezeru idr.
- Pripovedke in druge zgodbe
- Karte, turistične brošure
- Stanje na terenu - opažanja

To so informacije, ki jih pretopimo v interpretacijo!
To imamo. > Kaj od tega **želimo** predstaviti, doseči,...

**Uporabimo le tisto, kar je v skladu
s TEMO in zastavljenimi CILJI !**

ZRSVN

Navodila

Vsaka skupina določi:

1. **CILJNA SKUPINA** – določi le eno, lahko izbereš med možnostmi

- a) Šolarji
- b) Strokovna javnost (npr. profesorji biotehniške fakultete)
- c) Upokojenci iz Dolenjske ali Goričkega
- d) Domačini
- e) Škoti – skupina ljubiteljev narave iz Škotske

2. **TEMA** (sporočilo, rdeča nit) – En stavek, ki vse povzema!

3. **CILJI**

Kaj želimo doseči? Kaj bodo obiskovalci “odnesli” s sabo domov?

Obiskovalci bodo ob koncu poti...

- a) **(Učni cilji)** - 2 do 3 ... znali razložiti / naštetih...
- b) **(Čustveni cilji)** - 2 do 3 ... občutili, da jezero...
- c) **(Vedenjski cilji)** - 2 do 3 ... se želeli udeležiti / bodo prispevali...

ZRSVN

Navodila

1. Dan (četrtek)

1. Določite CILJNO PUBLIKO
2. Pripravite program poti
 - Določite osnovno TEMO, SPOROČILA in CILJE (učne, čustvene, vedenjske)
 - V program vključite priložene ZGODBE (eno ali več).
 - Tema in cilji naj prikazujejo, kako je narava POVEZANA z življenjem ljudi.
 - Določite IME poti.
3. Pripravljen program zapišite na A3 list in ga predstavite.

2. Dan (petek)

- Prehodite izbrano pot in na terenu preverite ustreznost pripravljenega programa.
- Po potrebi spremenite ali dopolnite program.
- Opredelite vsebine (zgodbe, informacije), ki vam manjkajo za uspešno izvedbo vodenja.
- Zapišite in predstavite ugotovitve.